

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Webinaari toiminnanharjoittajille ympäristövahinkorahastosta ja ympäristövahinkomaksusta

Katarina Martonen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
13.11.2024

Rahaston varat kerätään ympäristövahinkomaksuilla

- Ympäristövahinkorahaston varat kerätään **veroluonteisilla ympäristövahinkomaksuilla**.
- Ympäristövahinkomaksu on joko kertaluonteinen tai vuosittainen
- Ympäristövahinkorahaston maksunkantoviranomaisena toimii **Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus**.
- Ympäristövahinkomaksua kerätään koko Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan alueilta.
- Ympäristövahinkorahaston pääomaraja on 30 miljoonaa euroa. Sen ylittyessä ympäristövahinkomaksun kantaminen keskeytetään siihen saakka, kunnes rahaston pääoma on laskenut 15 miljoonaan euroon.

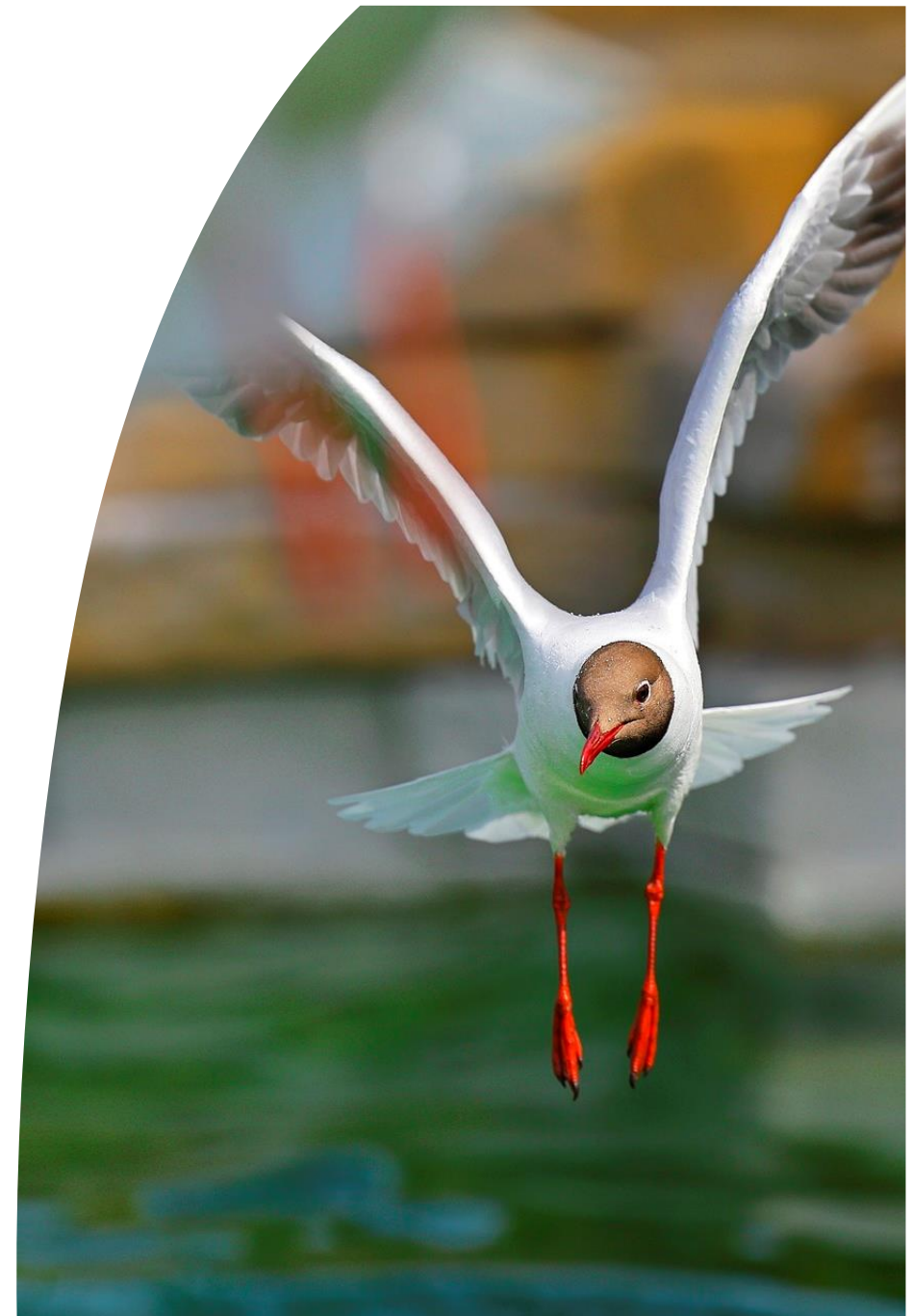
Velvollisuus maksaa ympäristövahinkomaksua

- Ympäristövahinkomaksuvelvollinen on **toiminnanharjoittaja, joka harjoittaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa.**
- Käytännössä maksuvelvollisuus koskee lähes kaikkia ympäristönsuojelulain perusteella luvan- ja ilmoituksenvaraisia sekä rekisteröitäviä toimintoja.
- Ympäristövahinkomaksuvelvollisuus ei koske
 - valtion virastojen tai laitosten, tai valtion liikelaitosten harjoittamaa toimintaa.
 - kuntien tai kuntayhtymien tai kunnallisten liikelaitosten harjoittamaa toimintaa.
 - Suomen evankelisluterilaisen kirkon tai Suomen ortodoksisen kirkkokunnan tai niiden seurakuntien harjoittamaa toimintaa.
- Julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi ym. poikkeus ei koske valtion ja kuntien omistamia yhtiöitä (esim. Oy-muotoiset jäte- ja vesilaitokset)

Ympäristövahinkomaksun maksuluokat: Kertaluonteinen maksu

- Kertaluonteinen maksu YVRL liitteen 2 mukaisesti:
- **Kertaluonteinen maksu on 400 euroa.**
 - Kertaluonteista ympäristövahinkomaksua peritään ympäristövaikutuksiltaan ja -riskeiltään vähäisemmästä toiminnasta.
 - Kertamaksu koskee pääosin kunnan myöntämää ympäristölupaa edellyttävää toimintaa sekä ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja.
 - Valtion valvomat turvetuotantoalueet, kalankasvatuslaitokset sekä pienimuotoinen koneellinen kullankaivuu.
- Vuonna 2025 rahastoon kannetaan kertaluonteisia ympäristövahinkomaksuja.
- Jatkossa perustettaville toiminnoille lasku lähetetään toiminnan aloitusta seuraavana vuonna.

Ympäristövahinkomaksun maksuluokat: Vuosittainen maksu

- Vuosittainen maksu YVRL liitteen 1 mukaisesti
- Viisi maksuluokkaa: **30 000, 20 000, 10 000, 2700 ja 200 €.**
- Maksun suuruus on arvioitu toimialakohtaisesti ympäristön pilaantumisen vaaran mukaan. Tällä pyritään toteuttamaan aiheuttaja maksaa -periaatetta.
 - Maksuluokat 1–3 (30 000, 20 000 ja 10 000 euroa) koskee kaivostoimintaa ja vaarallisten jätteiden käsittelyä.
 - Maksuluokka 4 (2 700 euroa) koskee erityisesti teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalassa olevia laitoksia.
 - Maksuluokka 5 (200 euroa) koskee muita pienempiä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia toimintoja, kuten esimerkiksi polttoaineiden jakeluasemia.
- Vuosittaisten ympäristövahinkomaksujen kantaminen toteutetaan ensimmäisen kerran vuonna 2026
- Vuosimaksu kohdistuu aina edellisenä vuonna harjoitettuun toimintaan.

Maksun määräytyminen

- Tiedot maksuvelvollisista toiminnoista, eli ympäristönsuojelulain perusteella luvan- ja ilmoituksenvaraisista sekä rekisteröitävistä toiminnoista, **ylläpidetään ympäristönsuojelun tietojärjestelmässä, eli YLVA:ssa (YSL 223 §).**
- Maksunkantoviranomainen määrittää ympäristövahinkomaksun YLVA:ssa olevien tietojen perusteella.
- Ensisijaisesti maksuluokka määräytyy luvanvaraisuustiedon mukaan.
- Toissijaisesti toiminnan kapasiteetin ja/tai eräiden luokittelutietojen mukaan (esim. kaatopaikka- tai kaivannaisjätealueluokitus).

Ympäristövahinkomaksuvelvollisen toiminnan määrittely 1/2

- Toiminnanharjoittajan, joka harjoittaa YVRL:n liitteessä 1 tai 2 tarkoitettua **ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa**, on suoritettava sen liitteen mukaista ympäristövahinkomaksua.
- Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla tarkoitetaan laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen **teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa** taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista (YVRL 6 §).
- Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta sijoittuu useampaan kuin yhteen liitteessä 1 tarkoitettuun maksuluokkaan, vuosittainen ympäristövahinkomaksu on suoritettava **suurinta maksua** vastaavan maksuluokan mukaisesti.
- Jos samalla toiminnanharjoittajalla on **usea erilliseksi** katsottava ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta, **ympäristövahinkomaksu on maksettava kustakin toiminnasta erikseen.**

Ympäristövahinkomaksuvelvollisen toiminnan määrittely 2/2

Yksi maksu useammasta toiminnasta jos:

- Sama toiminnanharjoittaja (sama y-tunnus)
- Kiinteä tekninen ja toiminnallinen yhteys olemassa toimintojen välillä (YVRL 6 §)
- Toiminnot sijaitsevat samalla paikalla (läheinen sijainti)
- Toimintojen voidaan katsoa olevan ”päätoimintaa palvelevia aputoimintoja”, eli esimerkiksi valtaosa tuotetusta energiasta menee toisen toiminnan prosesseihin.

Maksuvelvollisen velvoitteet

- Maksuvelvollisuus ei rahaston toiminnan alkaessa vaadi toiminnanharjoittajalta toimenpiteitä ennakoon.
- Toiminnanharjoittajalla on YVRL 8 § mukaan velvollisuus ilmoittaa maksunkantoviranomaiselle **uuden ja muuttuneen toiminnan aloittamisesta**, sekä lain 9 § mukaan **toiminnan päättymisestä**.
- Ilmoitus toiminnan aloittamisesta, muuttamisesta ja lopettamisesta tehdään sähköisesti lomakkeella ”Ilmoitus toiminnan muutoksesta” aluehallinnon asiointijärjestelmässä <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi> (ELY:n valvottavat) Ilmoituksen voi tehdä myös suoraan valvontaviranomaiselle tai maksunkantoviranomaiselle.
- **Muuttuneen toiminnan aloittamisella** tarkoitetaan **muuttunen luvanvaraisuusperusteen** mukaisen toiminnan aloittamista. Toiminnan muuttuminen/laajentaminen/supistaminen joka vaikuttaa maksuperusteeseen/maksuluokkaan.

Maksuvelvollisuuden alkaminen ja päättyminen

- Ympäristövahinkomaksua on suoritettava sen kalenterivuoden alusta, jona toiminta aloitetaan. Ympäristövahinkomaksuvelvollinen on se, joka on vuoden alussa ollut merkittynä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään maksuvelvollisuuden alaisesta toiminnasta vastaavaksi toiminnanharjoittajaksi.
- Maksuvelvollisuus muuttuneessa maksuluokassa tulee voimaan sen vuoden alusta, jolloin muuttunut toiminta on aloitettu.
- Velvollisuus maksaa vuosittaista ympäristövahinkomaksua päättyy sen vuoden lopussa, jona toiminta on päättynyt ja toiminnanharjoittaja on ilmoittanut tästä maksunkantoviranomaiselle ja tätä koskeva rekisterimerkintä on tehty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.
- Velvollisuus maksaa vuosittaista ympäristövahinkomaksua kaivostoiminnasta ja kaatopaikasta päättyy sen vuoden lopussa, jona kaivannaisjätteen jätealueiden tai kaatopaikan sulkeminen ja muut jätteen käsittelytoiminnalle määrätyt sulkemista koskevat toimet on toteutettu lakien ja asetusten mukaan asianmukaisesti.

Maksunkanto: Maksupäätös

- Maksunkantoviranomainen (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus) tekee päätöksen ympäristövahinkomaksusta **YLVAn tietojen perusteella**.
- Maksupäätös lähetetään maksuvelvollisen toiminnanharjoittajan viralliseen postiosoitteeseen (järjestelmä hakee tiedon y-tunnuksella virallisesta rekisteristä).
- Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
- Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Maksunkanto: Lasku

- Lasku toimitetaan erikseen ELY-keskusten laskutuspalvelusta.
- Laskun lähettäjänä on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.
- Lasku erääntyy aikaisintaan 30 päivää maksupäätöksen lähettämisen jälkeen.
- Maksuaika on 21 pv, ja eräpäivän jälkeen suoritetulle ympäristövahinkomaksulle on maksettava viivästyskorkoa.
- Lasku on suoraan ulosottokelpoinen
- **Maksunkantoviranomainen ei anna ennakolausuntoja ympäristövahinkomaksun suuruudesta!**
- Verkkosivujemme tietojen avulla voi arvioida oman toiminnan maksuluokkaa.

Webbinarium om miljöskadefonden

Måndag 25.11.2024 kl 9.00 – 11.00

<https://ym.fi/tapahtumat/2024-11-25/webbinarium-om-miljoskadefonden>

Kiitos!

Katarina Martonen

katarina.martonen@ely-keskus.fi

Ympäristövahinkorahaston maksunkantoviranomainen

yvr@ely-keskus.fi

Ympäristövahinkomaksun verkkosivut

<https://www.ymparisto.fi/fi/luvat-ja-velvoitteet/ymparistovahinkomaksu>